

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

redništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Ročopisi

dopis v se ne vlačijo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za četrt let 2 1/2 K.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četrtinske po vrste po 14 vin, za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin, in se prodajajo v raznih goriških tiskarnah.

Kaj bo z goriškim deželnim zborom?

O tem vprašanju so začeli razpravljati vsi listi, ki se ne ujemajo z večino deželnega zbora. V prvi vrsti se odlikuje v tem vprašanju italijanska »L'Eco«, za njo »Edinost« in »Soča«.

Prvi list naglašja med drugim, da dela deželni odbor na vse kriplje na to, da bi se sklical deželni zbor in da se je v ta namen tudi predstavila g. dr. Šusteršiču, kranjskemu glavarju, deputacija deželnega odbora z namenom, da bi on vplival na vlado, da bi se sklical deželni zbor. Tudi »Edinost« vé iz »zanesljivega« vira, da se je v konferenci z dr. Šusteršičem o tem razpravljalo. Da je dobila tudi »Soča« originalnih telegramov z Dunaja, ki pravijo, da se bili laški liberalci in slov. klerikanci tam radi deželnega zbora in govorili — seveda brez uspeha — o tej zadevi z dr. Šusteršičem, je pač samo ob sebi umevno.

Mi vemo od najkompetentnejše strani, da je vse to povsem neosnovano.

Res je, da je bila posebna deputacija deželnega odbora na Dunaju in je tudi konferirala z dr. Šusteršičem, toda le gledé načrtov v zadevi saniranja deželnih financ, da pa ni imela naloge in ni tudi spregovorila niti besedice o sklicanju deželnega zbora niti pri g. deželnemu glavarju kranjskem niti drugod.

Čemu tudi to? Večini deželnega zbora je pač na tem ležeče, da bi deželni zbor deloval; toda ako vlada tega ne, je to njena stvar. Večini je tudi vse jedno, ali hoče vlada razpisati dopolnilne volitve ali ne. Tudi razpust deželnega zbora ji dandanes ne dela najmanjših skrbi. Pač se bajé manjšina tega boji.

Polom »Banka Friulane«, »Mizarske Zadruge«, kakor tudi od nas prorokovana sprememba znanih piruhov v klopote, nista dvignila ugleda in zaupanja

ljudstva do poslancev manjšine, koje pristaši naj se danes sami vprašajo, kaj bi bilo nastalo iz naše dežele, ako bi bila prišla deželna uprava v njene roke. Ako bi v deželni hiši tako gospodarijo, kako se je pri označenih zavodih od strani manjšine, bi prišla vsa dežela v kratkem na boben. Gospodov je strah pred njihovimi gospodarskimi in finančnimi »uspehi« in strah, da ne bi jih ljudska nevolja popihala s političnega površja; toda to ne izostane, naj zavijajo resnico, kolikor jim drago.

Kar se tiče deputacije deželnega odbora, bodi gospodom povedano, da je ta bdeč čuvár deželnih interesov. Leta 1901, ko je država prevzela deželno davščino na žganjine, je prišla dežela po krivdi liberalnih matadorjev do škode nad 1.500.000 K, kar smo v našem listu često in natančno dokazali. Sedanji deželni odbor je po resnem razmotrivanju storil vse mogoče, da ne bi prišla dežela tudi sedaj, ko se hoče izvesti takozvani mali finančni načrt, v veliko škodo. Ko pride čas za to, bomo o tem bolj natančno razpravljali in ljudstvo se bo uverilo, da je storil deželni odbor tudi v tem oziru svojo polno dolžnost.

»L'Eco« se izraža porogljivo o uspehih, katere je imela neka italijanska liberalna deputacija pri namestništvu v Trstu in pri merodajnih činiteljih na Dunaju glede železnice Gorica-Cervinjan in v drugih zadevah in se baha, da so njeni zastopniki vže vse opravili. No, to nas nič ne briga; vendar pa moramo ugovarjati proti temu, da brije list norce iz kranjskega deželnega glavarja, ki je voditelj katoliške vseslovenske ljudske stranke, in iz naših poslancev. Za božjo voljo, kam pa pridemo, če smeš ena katoliška stranka voditelje druge kat. stranke, in to brez povoda, le na temelju izmišljenih dejstev. Res, da živimo sedaj v pustu, a gospodje pri listu »L'Eco« naj bi pomislili, da velja tudi za ta čas pravilo, da ni dovoljeno obrekovanje, četudi ovito v smešno obliko.

Gospodarska kriza.

V zadnjem času smo imeli že večkrat priliko, da smo omenili ta ali oni trgovski dogodek, ta ali oni gospodarski prinesek, ki je vsak kazal na to, da naše gospodarske in trgovske razmere niso ravno najboljše. Večkrat smo že povdarjali, kako ogromno so narasli naši državni dolgovi in kako strahovite posledice so imele razne borzne špekulacije. V celoti so naše avstrijske denarne razmere dokaj šibke in posojilo sledi posojilu, kar zopet žre ogromne obresti. In sedaj še balkanska vojska, ki je ravno našo trgovino in naš denarni trg zadela tako občutno! Prvi udarci so se pokazali na borzi, kjer so naenkrat padali urednostni papirji, rente, cene denarja sploh itd. Bajé znašajo te denarne izgube okoli dve milijardi, kar pomeni vendar tudi za kapitaliste močan izgubiček. Koj ko je začela vojska na Balkanu, so balkanske države proglasile moratorij, kar je pomenilo za naše industrijalce 75 milijonov kron manj, ker niso mogli več poterjati dolžnikov. Eksport na Balkanu je zadnje tri mesece l. 1912 padel za okroglo 60 milijonov kron, kar je pomenilo poleg tega še celo vrsto konkurzov in insolventov, ki so sledile kar ena za drugo. Takih insolventnih firm je bajé v zadnjem času pri nas čez 500 in trgovska pasiva znašajo v teh par mesecih okoli 70 milijonov kron. Posebno je radi vojske udarjena Galicija, kjer je bila že cela panika in je vse pobiralo denar iz hranilnic. Vsa gališka industrija je tako prav resno oškodovana in zadržana v svojem razvoju. Obresti pri posojilih so radi teh neznosnih razmer poskočile in prišle v nekaterih krajih že na 10 ali celo 12 od sto; v nekaterih slučajih se je plačalo kar 18 od sto, kar se že dolgo let ni več slišalo. Ker so tovarne izvažale zelo malo ali nekatere kar nič blaga, se je tudi izdelovanje ustavilo in pri nekaterih tvrdkah se je odpustila

kar cela vrsta delavcev ali pa so se skrajšali delavni dnevi. Oboje je za delavca velika, včasih neznosna škoda, ker nima kam iti s svojo družino. Posebno je tekstilna industrija padla tako znatno, da že dolgo ne tako. Znano je namreč, da gredo ravno taki produkti kot so bombaževina in druge tkanine posebno na Balkan in v turške pokrajine. Seveda je sedaj vse to izostalo in kjer ni naročb, seveda tudi ni dela. Vrh vsega tega je prišla še teža vojaških stroškov, ki so radi vpoklicanja rezervistov narasli kar čez noč. Koliko pa je izgube na posestvih, koliko imajo stroškov male družine, katerih reditelj je še vedno na meji, tega se ne da tako hitro izračunati. Edini, ki so v tem času nekaj pridobili, so fabrikantje z železnico in vojaškimi potrebščinami. Ti so nekaj prodali, vse drugo pa je bilo potisnjeno v ozadje. Tudi kmetije so bile prizadete, kajti marsikje manjka sinovojak, ki je edini trden delavec pri hiši.

Kakor vidimo, skozi in skozi same nevesele vesti in povsod pomanjkanje denarja. V zadnjem času je bilo upati, da se bo sklenil blagodejen mir, ki bo tudi ublažil sedanjo krizo; toda zadnji dogodljaji v Carigradu so nas spravili še ob to upanje. Turški preobrat je koj imel svoj vpliv na denarni trg. S prvo brzojavko, ki je prišla v Evropo, je padla ko vrednost raznih vrednostnih papirjev. Če se vsled turških pustolovcev politični položaj in vsled tega tudi denarna kriza poostri, nastane lahko katastrofa, na katere posledicah bomo krvaveli lahko še cela desetletja. Zato je sveta dolžnost Evrope, da z energičnim nastopom ukroti Turka, ki še neče mirovati. Dokler ne bo vladal mir, bo trpelo tudi gospodarstvo. Do miru, in sicer do trajnega pa mora enkrat priti, pa naj velja, kar hoče.

Anin studenec.

(Po narodnem motivu.)

Bolgarski: A. Karima.

I.

Po gorskih globelih in tokanah bobni, šumi urna Tundža.*) Izpod zemeljske temine prihaja na svetlo, pa dere dalje nepoznačča zadržkov, in vali kamenje, tu bistra, igrava, tam motna — peneča, pa hiti doli — doli...

Že tri dni in tri noči ni prejenjal dež; vsa vaš je razburjena od strahu. Bujno hrume srčite vode. Motna Tundža narašča in zaliva bregove vedno bolj in bolj.

Nastala je tretja noč. Vse se je poskrilo od strahu, vsi so čakali v temi znamenja in krika čuvajev, ki so jih postavili ob reki. Ali noč je minula. Zaželeni svit je spravljal vse zopet na noge, izlezli so ven iz svojih hiš. Dež je nehal liti; sivi nebesni svod se razdeli, prikaže se sinje nebo in jasno solnce veselo prigreje.

Burna in motna teče Tundža in zbira skup razlite vode...

*) Prim. Hubada v Matič. koledarju 1881 str. 150: Bolgarji menijo, da brez talasama ne stoji hiša. Skušajo torej izmeriti z nitjo senco mimo-gredočega človeka ter jo zazidajo. Tak človek umrje potem skoro in se prikazuje kot duh v hiši — je »talasam«.

**) pritok Marice.

»Konec je tega! Bog se nas je usmilil!« križali so se pobožno starci.

»Kaj pa most? Ali še stoji?« — reče nekdo iz množice.

»Da; most! Ali stoji most?« se čuje od povsod.

Tolpa se zgane in kar je bilo mlajših, vsi so šli gledat most. Ostali so le starci, molčeči in tužni.

Ah, ta most!... Kolikokrat je bil že razdejan, pa z nova, napravljen! — Stokrat so ga delali; niso hranili truda niti rok. Zgradili so velik kamenit most in napravili še stolp v sredi njega, da bodo počivali v njem tisti, ki poidejo peš.

»Ali je ostal most pri tem potopu?« so se vprašali starci; in njih skrb ni bila prazna.

Most je bil posut. Samo stolp je stal tu, slabo oprt nad izpodjedenim temeljem, nagnjen na eno stran. Kmetje iz vseh bližnjih vasi so se zbrali tam, vsi so bili mračni in tužni. Kolikokrat dela in potu — koliko denarja in — vse zastonj! — Britko so zrl starci na pomirjeno Tundžo in odšli so. Še bolj srditi in temnih pogledov so bili mladi, in niso se mogli rešiti teh jasnih pogledov: treba bo zbrati novih moči, iznova zidati most.

Vsi so stali v skrbeh in nihče ni izpregovoril besedice.

»Saj sem vam pravil, kaj bi trebalo! Brez tega ne bo nič!... Naredite, kakor sem vam del, pa boste imeli most za vedno.«

Tako reče nekdo iz množice, črnkastega obraza, ki je nosil drugačno obleko nego drugi. Stal je na strani in je izrekel svoje besede tiho; ali vsi so ga čuli in zdelo se je da so zatrepotali.

»Ne, to se ne sme zgoditi! Mi nočemo k nam tega grdega običaja!« odvrne temno drugi glas iz množice — glas diplarja (godca) Nikolaja.

»Ne, nečemo te navade — kaj ne, da ne? Saj imamo zdrave roke in se ne bojimo dela!« reče zopet in hitro pogleda po vseh.

Ali malo jih je pokazalo veselo lice — vsi so stali potrpti in mračni.

Godca Nikolaja so vsi ljubili; ali naposled je zmagal oni ptujec. Ko so se bili zopet zbrali, da se posvetujejo, kako bi napravili most, tedaj reko vsi: da vsa človeška moč ni zadostna. Saj so poskusili že vse, kar so mogli sploh storiti. In večkrat se je izrekla ona ptujčeva misel — naj se vzida v temelj človeška duša.

»Na vse zadnje, saj gre za korist toliko vasi — pa naj pogine eden človek« — rečejo, in nihče več ni poslušal Nikolaja.

Tudi za to ga niso poslušali ker jim je bilo znano, da Nikolaj gotovo

poreče nasprotno od tega, kar potrdi inostranec.

Znano je bilo, da se ta dva mrzita. Sprla sta se bila, odkar se je bil Nikolaj zaročil z lepo Ano.

Nihče ni vedel, odkod je došel oni ptujec s črnkastim licem in obrvmi sključenimi nad temnimi očmi. Rekli so mu Inka. Samo to so vedli, da je hodil mnogo po svetu okrog, je mnogo videl, da je bil tudi na sv. Gori (Atos) — in v sili so ga večkrat vprašali sveta. In pomagali jim je; ali videlo se je, da pri tem ne išče ljubezni in zato se ni družil z njimi, ampak živel je sam v svoji hiši kraj vasi. Napravljaj je sode in vedeli so, da ima mnogo denarja; ali nobeno dekle v vasi ga ni hotelo vzeti. Pa tudi on se ni ozrl po nobeni. Vendar pa so opazili za nekaj časa, da se je zagledal v lepo Ano. Boječe se je pridružil k plesu »horo«, in ni odvrnil oči od Ane. Njeno srečje pa se je plašilo kot ptica. Ni ga hotela videti — kajti izbrala si je bila že Nikolaja, in bala se je, da jima ta strašen človek kaj napravi. Ko sta se poročila, je prišel tudi on v cerkev, oblečen v novo, s srebrom obšito (albansko) obleko. Obstal je na strani in vprl pogled v Ano.

Nekoji so trdili, da so videli tudi solze v njegovih očeh...

(Dalje prih.)

Bolgarske politične stranke.

Polagoma so se razmere na Balkanu vsaj deloma pomirile in vsaj nekoliko mirnejši odnosi, kot so bili lani, so zviševali v tem letu. Od vojnega grmenja se bo ljudstvo počasi obrnilo zopet k mirnemu kulturnemu in gospodarskemu delu. Tudi politično bodo nove države zavzemale čisto drugo mesto, kakor so ga do sedaj, še posebno pa Bolgarija, ki ima gotovo najlepšo prihodnost na celim Balkanu. Notranja in zunanja politika bo zopet oživila v novih smotrih in novih načrtih, kajti za Bolgare pomenijo zadnje zmage na bojnem polju nekaj mejnik, ki loči dve dobi, katerih zadnja, bodoča, se bo prav temeljito razločevala od one pred balkansko vojsko. Tako je bilo tudi svoj čas, ko so se Bolgari osvobodili turškega jarma. Tudi takrat je kar naenkrat nastopilo zanje popolnoma novo življenje in ljudstvo, ki je še vse vrelo in kipe, je preživelo par prehodnih dob kar skokoma. Iz sužnosti so stopili Bolgari v svobodno politično življenje in kar naenkrat je nastala svobodna ustavna država po evropskem načinu. Sicer se zna zgoditi tudi sedaj kaj podobnega, da nastanejo morda kar čez noč kake čisto nove politične razmere, a vendar ni to prav verjetno, ker so že do sedaj Bolgari v tem oziru dosegli jako dosti in je njih politično in tudi strankarsko življenje že sedaj jako bogato razvito. Dr. Šišmanov je priobčil pred kratkim v reviji »Oesterr. Rundschau« tozadeven članek, kjer opisuje razvoj političnega življenja in postanek političnih strank na Bolgarskem. Tu posnemamo nekatere misli.

Kakor že rečeno, je bilo vsako politično življenje med Bolgari do osvoboditve popolnoma izključeno in šele v letih 1878 in 1879 se začne razvijati bolgarska politika. Prvo »Veliko sobranje« je pa že rodilo dvoje strank. Zastopniki bolgarskega ljudstva so se takoj razcepili v dva tabora, nastali so konservativci in liberalci. Konservativci so bili za to, da naj se razvija kultura in politika korak za korakom, liberalci so pa hoteli vse kar naenkrat. In pri novih volitvah so liberalci zmagali res na vsej črti. Pa to ni trajalo posebno dolgo, kajti kmalu se je začela liberalna stranka cepiti in nastali sti dve novi. Bolgari so bili takrat razcepljeni že na tri stranke: 1. konservativno, 2. liberalno in 3. narodno - liberalno, kakor se je imenovala nova frakcija. A ta nova narodno liberalna stranka ni imela obstanka in razcepila se je kar na tri nove strančice, katerih vsaka je hotela biti bolj liberalna in vsaka bolj narodna. V letu 1884 so bili ti »narodno-liberalci« na krmilu in dr. Šišmanov pravi, da je vladala ta čas skrajna lenoba in brezskrbnost.

Ko je sprejel sedanji kralj Ferdinand vlado, je bilo na Bolgarskem pet odločujočih strank, med katerimi je bila stara konservativna že skoro v razpadu. V istem času pa je nastalo med strankami zopet nekaj novega, namreč rusofilstvo, prijateljstvo do Rusov, v nasprotju z nekaterimi drugimi političnimi frakcijami, ki niso marale za Russe. Dandanes je pa ta razlika čisto padla in vsa bolgarska politika je več ali manj v zvezi z rusko. Najhujši nasprotnik Rusov je bil svojčas Stambulov in njegova stranka. Od leta 1896 sem pa je to rusofobstvo izginilo, v kar je posebno pripomoglo dejstvo, da je bil car Nikolaj II. boter bolgarskega princa Borisa.

Dandanes so na krmilu takozvani rusofilski politiki, na čelu jim dr. Danev in Gešov. Njih stranki sta napredno-liberalna in narodno-liberalna, kar seveda ne smemo vzeti v našem slovenskem smislu. Naši liberalci so navadno brezverski komedijanti, ne pa kaki resni politiki. Dr. Danev in Gešov sta takorekoč vodilna in odločilna politika za bolgarsko domačo in tudi zunanjo politiko in za njima stoji skoro vse bolgar-

ske javno mnenje. Obeh politika se naslanja na rusko, kajti bolgarski narod si sploh ne more predstavljati, kakor pravi dr. Šišmanov, da bi ga Rusi kedaj pustili na cedilu. Moralno in politično oporo imajo Bolgari v bratskih Rusih in iz tega dejstva si moramo razlagati potem njih politično postopanje.

V zadnjem času so se pojavile še nekatere manjše demokratične stranke in tudi kmetski zavezniki so stopili na dan kot stranka. Te nove, nekako revolucionarne stranke imajo sedaj pečat liberalnih modernih strank, vse drugo pa je bolj konservativno. Iz vsega političnega gibanja zadnjih let se namreč že čuti želja, da bi se parlamentarno zopet vse stranke zjedini v dva veliki skupini, kakor je bilo to svoj čas: v konservativno in liberalno. Konservativci bi bili ravno pristaši dr. Daneva in Gešova, tedaj ogromna večina bolgarskega ljudstva; liberalci pa demokratje in nekatere liberalne frakcije.

Ali se bo ravno tako stvar razvila ali ne, ni ravno gotovo, a pričakovati je, da nastane ravno označena konstelacija. Naj si bo že tako ali tako, nekaj naj še omenimo ob koncu tega pregleda. Ukljub raznim diferencam in prav velikim nasprotjem so vendar pred vojno pokazale vse stranke veliko ljubezen in poštrevnost do domovine. — Kakor en moč so glasovale vse za vojne kredite in tako omogočile bolgarskemu orožju do tako sijajnih uspehov, kakor jim ni para morda v celi svetovni zgodovini.

Dopisi.

Cerkno. Tukajšnje »Prostovoljno gasilno društvo« priredi 2. februarja (na Svečnico) t. l. predpustno veselico, s petjem, godbo srečkanjem šaljivo pošto, ter igro, burko. Po vspredu prostata zabava, v prostorih gosp. Pavleta Obid. Začetek točno ob 7. uri zvečer Vstopnina: Sedeži I. vrsta K 1.40, nadaljni K 1, stojišča a 50 vin. Ker je čisti prebitek namenjen za nabavo gasilnega orodja in oprave se preplačila hvaležno sprejemajo. Odbor.

Politični pregled.

Seja načelnikov parlamentarnih strank.

V četrtek so imeli načelniki parlamentarnih strank na Dunaju sejo, v kateri so sklenili, da se boste obdržali v prihodnjem tednu dve plenarni seji poslanske zbornice, in sicer v torek, dne 28. in v sredo dne 29. t. m. s sledečimi dnevnimi redom: 1. zakon glede epidemij; 2. Poročilo odbora državnih uradnikov glede plač poslovođij v tobačnih tovarnah. Eventuelno pridejo na vrsto še druga vprašanja, med temi tudi ono glede obdavčevanja avtomobilov. — Grof Stürgkh je izjavil, da je vlada odložila rok za sklicanje deželnih zborov do 18. februarja v svrhu, da se pospeši delovanje parlamenta. — Posl. Conci je protestiral proti temu, da niso bili Italijani povabljeni na predhodna posvetovanja glede davčne reforme in je izjavil, da se bodo Italijani v bodoče vzdržali celo sej načelnikov strank, ako bi se to še kedaj ponovilo.

Nova francoska vlada.

Nova francoska vlada se je takole sestavila: ministerski predsednik in notranji minister Briand, zunanje zadeve Jounart, delo in socialna skrb René Besnard, trgovina Guist'hau; poljedelstvo Fernad David, kolonije Morel, mornarica Baudin, vojska Etienne, pouk Steeg, pravosodje Barthou, finance Klotz, javna dela Jean Dupuy. Dosedanji državni podtajniki ostanejo; v finančnem ministerstvu so zopet obnovili državno podtajniško mesto in je poveljili Bourellyju.

Preobrat v Turčiji. Mir ogrožen.

V Turčiji je pač vse mogoče. Nasilstva pa so kar na dnevnem redu. Ali kaj takega, kar se je zgodilo se pa ven-

dar ni pričakovalo. Mladoturki so meni nič tebi nič z orožjem v roki odstavili dosedanjo vlado ter izsilili od sultana imenovanje druge, mladoturške. Zgodilo pa se je to tako-le: Poveljnik Turkov pri Čataldži Enver bej je prišel v spremstvu Fethi beja in Hallila, prejšnjega poveljnika v Homsu z nad 300 mladoturki pred vojno ministrstvo. Enver bej, ki je na čelu mladoturkov korakal, je šel takoj v dvorano, kjer je zboroval ministerski svet in ga je prisilil, da je odstopil. Med tem je prišlo na cesti do spopadov, pri katerih je bilo 12 oseb ranjenih. Nekatere vesti pravijo, da je bilo 200 mrtvih. Veliki vezir in ministri so podali takoj svoje demisije. Enver bej je prošnje za odstop nesel sultanu in ga v imenu mladoturškega odbora prosil, naj za velikega vezirja imenuje kandidata mladoturkov princa Sajd Halima ali pa Mahmud Šefket pašo. Sultanu je naznanil, da demonstranti še Porto stražijo. Sultan je odposlal svojega glavnega tajnika, da si položaj ogleda in da mu poroča, če Enver bej resnico govori. Ko se je tajnik vrnil in poročal, da je Enver bej resnico govoril, je sultan imenoval za velikega vezirja Mahmud Šefket pašo. Mahmud Šefket paša je nato koj sestavil nov kabinet, katerega člani so sami Mladoturki.

Mladoturki so namreč pod pretvezo patriotizma hoteli zopet priti do vlade. Ni jim bilo prav, da bi se Odrin odstopil balkanski zvezi. V tem smislu je izdalo tudi notranje ministerstvo sledeči komuniké: Ker je Kiamilov kabinet s tem, da je z ozirom na odgovor vevlastem in pod njihovim pritiskom tudi izredni svet glasoval za odstop Odrina in dela otokov, kršil ustavo in najsvetejše ljudske pravice, se je ves narod ogorčil in demonstriral pred Porto. Kiamilova vlada je zato demisijski. Sestavi se nova vlada pod velikimi vezirom Mahmud Šefket pašo.

Znano je, da zahtevajo velesile od Turčije brezpogojni odstop Odrina. Prejšnji ministerski svet je bil že sklenil, da se uda ti zahtevi, in vsa Evropa se je oddahnila vsled te vesti. Ali Evropa obrača — Turek pa obrne.

Evropa je bila od tega nastopa Mladoturkov kar presenečena in v prvem trenutku so bili kabineti ene misli, da hočejo namreč Mladoturki na vsak način nadaljevati z vojsko. Posledice tega preobrata na Turškem so se tudi pokazale na denarnem trgu.

Kaj pa nameravajo prav za prav Mladoturki? Ali je res mir ogrožen? Krogi turškega zunanjega ministerstva zatrjujejo, da se ne sme smatrati novi turški kabinet kot kabinet pustolovcev, ki hoče brez drugega prekiniti mirovna pogajanja. Nov kabinet baje pozna moralno in vojaško situacijo in bo sklepal mir le pod častnimi pogoji. Zatrjuje se tudi, da bo novi kabinet nadaljeval pogajanja na podlagi od velesil predložene note, a da nikdar ne bo privolil v to, da se odstopi Odrin.

Torej Mladoturki ne bodo prekinili pogajanj in jih bodo nadaljevali. Poslaniki velesil v Londonu čakajo še vedno na odgovor na noto, ki so jo predložili Porti pred enim tednom. Odgovora pa ne dobé od one vlade, kateri je bila predložena nota, marveč od povsem drugačne. Z napetostjo se pričakuje ta odgovor, kajti od njega je odvisno, kako se bode politični položaj razvil.

Demonstracija evropskih flot pred Carigradom.

Pariški »Temps« poroča, da so sklenile velesile organizirati flotno demonstracijo pred Carigradom, ker je ogroženo življenje in imetje Evropejcev v Carigradu. Tripelcenta je v tem pogledu že edina in z gotovostjo se pričakuje, da se pridruži tej akciji tudi Avstrija in Nemčija. Italija je baje že odposlala dve vojni ladiji v turške vode.

Darovi.

Seznam darovateljev za našo vojno mornarico.

Občina Kanal 100 K; Baron Locatelli G. 50 K; Občina Števerjan 10 K; 8. poljski topničarski polk 15 K; Jos. Goljevšek, veletržec z lesom 10 K; Iv. Steinacker 6 K; Karl in Malvina Wili-gut c. in kr. major 5 K; Karl Loitlesberger 5 K; Rihard Angeli, Fiumicello 4 K; Aug. Gratzl, kontreadmiral 3 K; Maria Frapporti 3 K; Leonhard Poll 2 K; Billiczich 2 K; Ignacij Križman, Dornberg 2 K; Fredy Müller, poročnik 2 K; Zupanstvo Štandrež 20 K; Lutman Andrej 2 K; Pavletič Karl 2 K; Hoban Jožef 2 K; Marvin Andrej 2 K; Paškulin Andrej 1 K; Furlani Leopold 1 K; Cotič Janez 1 K; Mučič Jožef 1 K; Mučič Jožef 1 K; Pavletič Franc 1 K; Zavadlav Ignac 1 K; Lutman Jožef 1 K; Hoban Silvester 1 K; Zavadlav Rok 1.60 K; Bisko Jožef 1 K; Hoban Franc 1 K; Pavlin Katarina 1 K; Tomšič Franca 1 K; Gregorčič Marija 46 1 K; Lupin Fr. 1 K; Mučič Veronika 231 1 K; Budal Peter 1 K; Petejan Andrej 1 K; Brisko Anton 296 60 v; Černic Lucija 60 v; Pelicon Anton 60 v; Markočič Katra 60 v; Pelicon Anton 80 v; Zavadlav Matija 50 v; Brajnik Franc 50 v; Beltram Katra 40 v; Devetak Franc 40 v; Budal Jožefa 40 v; Vižntin Jakob 40 v; Volčič Anton 40 v; Zavadlav Franca 172 40 v; Bregant Ivana 40 v; Cejan Jožef 40 v; Pelicon Rozalija 40 v; Mučič Andrej 38 v; Vižintin Hektor 30 v; Cej Franca 30 v; Mučič Marija 83 30 v; Baštjančič Janez 30 v; Ožbot Janez 30 v; Lutman A. 30 v; Doljak Anton 30 v; Batistič Franc 20 v; Tomsič Franca 20 v; Touzažič Al. 20 v; Boškin Jožef 20 v; Velikonja Peter 20 v; Pavšič Katra 24 v; Bufolin Marija 20 v; Čigon Franca 20 v; Lutman Karl 30 v; Tabaj Ivana 20 v; Žezlin Katra 20 v; Budal Avguštin 20 v; Lutman Jožef 127 20 v; Krpan Jožef 20 v; Doljak Anton 157 20 v; Mučič Petrina 20 v; Gomišek Jernej 20 v; Nanut Janez 108 20 v; Mučič Karl 20 v; Brajnik Rafael 20 v; Nanut Franc 20 v; Brisko Andrej 32 v; Brisko Avguštin 30 v; Legiša Janez 20 v; Pelicon Andrej 20 v; Novak Ivana 20 v; Budal Matija 10 v; Maraž Jožef 10 v; Krošelj Cecilija 10 v; Brajnik Anton 10 v; Krošelj Anton 10 v; Plesničar Matija 20 v; Petejan Anton 20 v. Skupaj 475.44 K. Krajna skupina avstrijskega mornaričnega društva v Gorici.

Domače in razne vesti

VOLILCI ZA TRGOVSKO IN OBRTNIŠKO ZBORNICO. Kdor še ni vposlal narodnemu odboru izkaznice in podpisane glasovnice, naj stori to za gotovo takoj.

Umrl je v Štandrežu g. Devetak, oče suplenta g. Devetaka. N. p. v m.!

Poroka. Jutri se poroči g. Miroslav Koršič, c. kr. sodnik v Gorici z g.čno Cecilijo Železnik iz Škednja pri Trstu. Na mnoga leta!

Celemu narodu namenjeno je sokolstvo, kakor pravi zadnja »Soča«. To menda velja za take, ki ne poznajo naših razmer, ne našega sokolstva. Ti sti bi znali to reč verjeti, a kdor pozna današnje sokolstvo, ta prav dobro ve, da zgornja »Sočina« trditev ni resnična. Sokolstvo je dandanes prav navadna strankarska reč in nič drugega. Ako so liberalci naredili iz nekdanjega sokolstva to, kar je danes, potem so krivi oni tega propadanja. Ako je pa sokolstvo samo ob sebi zašlo tako daleč, potem je to znamenje, da nima več v sebi nikake življenske sile — torej je zrelo za v šaro.

Čuden razglas ima uradni tržaški list »Osservatore Triestino« dne 20. januarja št. 15. Tam objavlja, da je namestništvo vzelo na znanje pravila novega društva »Mladinoljub društvo za varstvo in podporo slovenske«. Kaj in koga, pa človek ne

KOLINSKO CIKORIJO

== edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek. ==

javni red in javni promet. Za slučaj štrajka bo konsignirana vsa garnizacija in se pomnoži orožništvo v mestu za tisoč mož. Hišna vrata bodo morala biti zaprta že ob 6. uri zvečer. Šole bodo zaprte.

Zdravstveno stanje nadvojvode Rainer se je v zadnjih dneh obrnilo na boljše.

Kardinal dr. Nagl prejel svete zakramente. Kardinal nadškof dr. Nagl je, da si njegovo stanje ne vzbuja skrbi, izrekel željo, da se ga previdi. V četrtek popoldne je duhovščina v svečanem sprevodu nesla Sveto Popotnico iz cerkve Sv. Štefana v nadškofijsko palačo. Kardinal je bil pri polni zavesti in je svete zakramente sprejel z veliko pobožnostjo, katera je vse globoko ganila. Podelil mu jih je pomožni škof dr. Zschokke.

Ladijski promet v tržaški luki za l. 1912 izkazuje, da je prišlo v Trst 12.606 ladij tekom zadnjega leta, ki so nosile blaga skupno 4.572.588 ton. Med temi je bilo 10.308 parnikov in 2126 jadernic. Največ je bilo naših domačih, namreč 9889. Potem pride Italija. Laških parnikov se je ustavilo v Trstu 377, zato pa jadernic 1394. Od tujih ladij so najznamenitejši angleški parniki, po številu jih je bilo v Trstu 285 in pa iz Zjedinenih držav, od koder je prišlo l. 1912 115 parnikov in tržaško luko. Na splošno pada število jadernic, katerih ima edino še Italija jako veliko število. Tudi pri nas so še za obrežno trgovino v rabi, vendar le bolj pomalem.

Se vedno ne mirujejo znani nemški kričarji okoli svojega slavnega glasila »Grazer Tagblatt-a«. Dne 23. t. m. se je ta famozni list zopet spravil na primorske razmere, kjer mu je že vsak kamenček grozno pri srcu. Prav gotovo so gornještajski gorjačarji bolj potrební nemške kulture in omike kot pa naše ljudstvo tu doli ob meji. Tam gori naj si graški »tajčmani« ohladijo srce, tam je polje še nerazorano. Menda je ni prilike, da bi se ta nemška družba ne obregnila ob nas primorske Slovence. Ako se kaj zgodi, smo krivi mi, ako se kaj ne zgodi, smo krivi tudi mi. Ker se nekateri slovanski hoteli ob Adriji dobro razvijajo, to Nemcem ni prav; ako takih hotelov ni, jim seveda tudi ni prav. Najlepše je pa tole: mi se vsiljujemo že povsod, pravi »Grazer Tagblatt«. Tedaj mi, domačini, rodni Slovenci, ki smo že od nekdaj bivali ob Adriji, mi se vsiljujemo. Nemci pa, ki so včeraj privandrali s severa in se polakomnili naše zemlje, oni so pa bržkone domači ali kaj takega. To je višek nesramnosti od nemških priseljencev! Sicer vse govorjenje tu dosti ne pomaga. Tu je treba dela in dela, drugače ne bo šlo. Pedí zemlje ne sme nikdo prodati Nemcu in kar še imamo morja in obali, to je treba varovati do skrajnosti. Ne v tujino, doma iščimo kruha, ker drugače nas bode tujec pozabal na naši lastni zemlji. Branimo se in čuvajmo svojo grudo kot zenico v očesu!

Za vojaške potrebe je dela v proračun za 1913 Nemčija 1.910 milijonov mark in še nekaj čez. Ta svota je v resnici štrahovito visoka, a vidi se, koliko dandanes požre vojaštvo vsaki državi. Pri nas takih svot hvala Bogu še nismo dosegli, toda tudi pri nas so milijoni že veliki. Dohodkov ima Nemčija iz vojaških postojank le kakih 50 milijonov, vse drugo je treba kriti od drugod. Sicer pa ima Nemčija vseh dohodkov kakor kaže proračun za l. 1913 komaj okoli 2000 milijonov. Že letošnji račun bodo

kriti z rezervo, ki je ostala l. 1911, v prihodnje pa bodo gotovo stroški prekoračili dohodke.

Drobfinice.

Proti kajenju žensk. V Massachusetts v Zedinjenih državah so nasprotniki ženskega kajenja vložili predlog, da se vsaka ženska, ki se zasači pri kajenju, kaznuje z 200 kronami globe. V Bostonu je policija prepovedala ženskam kajenje po javnih prostorih in lokalih. Snujejo se protikadilska društva — z eno besedo: Američanka bo morala pustiti tobak.

Gospodarsko.

Zgodnje piščance je tudi mogoče dobiti, ako se kurja jajca položijo puri, da jih izvali. Začetek pa je narediti s par jajci iz porcelana, ker pura le tedaj rada sede na jajca, ako so topla. — Jajca je v peči ali pečici zagreti, nato se položijo v gnezdo in puro posadi na nje. Ako bi pa vendar ne hotela počeniti, se za prvi čas na njo povezne nekaj takega, kar jo tišči k tlom ter ji ne brani zraka. Kmalu se ponarejena jajca zamenuje s pravimi in pura ostane na njih, ne da bi se najmanj branila.

Književnost.

»Življenje blažene Marije Magdalene Martinengo, kapucinske redovnice«. To je zanimiva živatopisna črtica blažene Marije Magdalene Martinengo. Zlasti za ženske je knjižica kakor našlaš spisana. Zanimiva snov, iz katere bi se naše ženstvo mnogo dobrega naučilo, se vleče po vseh straneh knjižice. Priporočamo! Knjižica se dobi v »Narodni Tiskarni« v Gorici. Cena izvodu 20 vin.

»Gori! Pomagajte! ali alkohol in nikotin«. Knjižica vsebuje velezanimivo razpravo o posledicah preobilo zaužitega alkohola. Zlasti za naše sedanje čase, ko se alkohola zaužije res preobilo, ki rodi neizmerna gorja v človeški družbi, je knjižica prav primerna. Pijanci in drugi preobili vino in žganje pivci naj vzamejo v roke to knjižico, naj jo prečitajo in ko to store, najbrže ne bodo več žrli in tako drveli v pogubo, dušno in telesno. Knjižica je primerna tudi za šolsko mladino. Nekatera šolska vodstva so jo tudi že naročila. Knjižico je spisal znani slovenski duhovnik F. Š. in se dobi v »Narodni Tiskarni« v Gorici. Cena izvodu 40 vin.

»Veseloigre in šaljivi prizori«, spisal oziroma prevela E. Klavžar in Soški. Knjižica v velikosti 13 × 16, broširana, bo dobrodošla našim izobraževalnim društvom. Imeni pisateljev ste nam porok, da knjižica ima vrednost na sebi. Kdo ne pozna zdravega humorja imenovanih pisateljev oziroma prevajalcev? Veseloigre in šaljivi prizori so primerni za male odre na deželi. Društva, ki hočejo preskrbeti veselice obiskujočemu občinstvu mnogo zdravega smeha, naj vprizore te igre. — Dobe se v »Narodni Tiskarni« v Gorici. Cena 1 K.

»Mašne obhajilne in druge molitve za šolsko mladino«. V »Narodni Tiskarni« v Gorici je izšla in se tudi ravnostam dobi mala knjižica z gorenjim naslovom. Vsebinska knjižice je najprimernejša za šolsko mladino. Mnogi o-

troci gredo k sv. maši navadno brez vsakega pripomočka k molitvi in se tu in tam nelep obnašajo v cerkvi. Temu bo odpomogla goriomenjena knjižica. Dosedaj pa tudi nismo imeli take male otroške knjižice s tako lepo vsebino. Za »Šolskodomsko« mladino v Gorici je knjižica obvezna. Že mnogi veroučitelji z dežele so naročili po več izvodov te priljubljene knjižice. Knjižica stane 10 vin. Priporočamo!

»Češčenje presv. Rešnjega Telesa«. Ker je že skoraj v vseh duhovnijah upeljana »Ura češčenja«, pri kateri se molijo molitve iz knjige »Večna molitev«, je založila »Narodna Tiskarna« v Gorici na priporočilo mnogih duhovskih uradov in z dovoljenjem knez nadškofijskega ordinarijata v Gorici brošurico, v kateri se nahaja »Druga ura« javnega češčenja presv. R. T. Ker mnogi si ne morejo nabaviti knjige »Večna molitev« vsled visoke cene jim bo služila ta brošurica jako dobro. Dosedaj (v teku enega leta) se je razprodalo 10.000 izvodov te brošure. — Cena brošuri 10 vin. komad. Pri večjem naročilu znaten popust.

Vojska na Balkanu l. 1912. Peti in šesti sešitek tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost nad vse zanima, sta objednem izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Ta dva posebno pa prihodnji sešitki se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pisateljev strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopošljejo že izišli sešitki.

DRAŽBA TERJATEV

kunkurznega sklada »Misarske Zadruga v Solkanu« se bo vršila dne **31. januarja 1913**

dop. ob 10. uri na tuk. c. kr. okrožni sodnji (soba št. 4) in sicer v 2 skupinah:

1. Skupina obstoji iz terjatev (izvršljivih) proti zadružnikom iz naslova jamstva v skupnem znesku okoli 68.000 K.

2. Skupina pa iz terjatev napram blagovnim dolžnikom v skupnem znesku okoli 123.000 K.

Terjatve obeh skupin se bodo oddale najboljšemu ponudniku proti takojšnemu plačilu. Izključne cene ni.

Dražbeni pogoji in seznanek dolžnikov so na razpolago pri podpisnem upravitelju stečajnega sklada, ki da sploh vsako zahtevano pojasnilo.

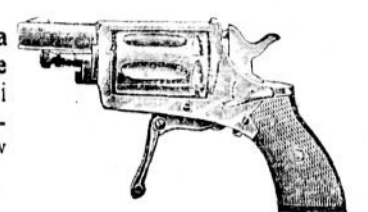
Odvetnik dr. Franko,
upravitelj.

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa »ALTENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tarzniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.